

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžr/107/2012
Identifikačné číslo spisu:	1012200319
Dátum vydania rozhodnutia:	11.12.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:1012200319.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov: 1/ N. G., bytom F., W., 2/ M. Q., bytom C., W., 3/ Y. Q., bytom R., H., 4/ I. R., bytom K., W., 5/ N. Y., bytom F., W., 6/ I. R., bytom B., H., 7/ Z. R., bytom F., W., 8/ I. H., bytom K., W., 9/ C. M., bytom B., W., navrhovateľia 3/, 4/, 5/, 7/ a 9/ právne zastúpení advokátkou JUDr. Silviou Jakubcovou, Štúrova č. 34, Modra, proti odporcovi: Obvodný pozemkový úrad v Malackách, Záhorácka č. 2942/60A, Malacky, za účasti: 1/ Slovenský pozemkový fond Bratislava, Búdkova č. 36, Bratislava, 2/ Katastrálny úrad v Bratislave - Správa katastra Malacky, Záhorácka č. 2942/119, Malacky, 3/ PD Lozorno, právne zastúpené JUDr. Eduardom Šmelkom, advokátom, Húščavova č. 1, Bratislava, 4/ zástupca užívateľov pozemkov ZO SZZ 6-90 Pozbrodka JUDr. Jaroslav Fridrich, advokát, Kocel'ova č. 9, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č.j. 750/92/PÚ Zn. OPU/2011/452/93-31/SIM zo dňa 11. apríla 2011, o odvolaní navrhovateľov 1/, 3/, 4/, 5/, 6/, 7/ a 9/ proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Sp/1/2012-109 zo dňa 15. mája 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Sp/1/2012-109 zo dňa 15. mája 2012 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením odmietol ako oneskorene podaný opravný prostriedok, ktorým sa navrhovateľia 1/ až 9/ domáhali preskúmania rozhodnutia a postupu uvedeného v záhlaví tohto uznesenia, ktorým odporca v reštitučnom konaní podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku vyslovil, že oprávnené osoby združené v spoločenstve Združenie urbárskych lesov a pasienkov v Lozorne - pozemkové spoločenstvo, splňajú podmienky na vydanie nehnuteľností podľa § 4 ods. 1 a 2/ a § 6 ods. 1 písm. d/ uvedeného zákona. O trovách konania mal krajský súd rozhodnúť samostatným uznesením.

Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu vyplýva, že navrhovateľia 1/ až 9/ napadli rozhodnutie odporcu na súde až dňa 20. februára 2012, hoci zo spisového materiálu odporcu bolo zrejmé, že rozhodnutie bolo riadne doručené do vlastných rúk predsedovi spoločenstva H. R. už dňa 6. mája 2011. Krajský súd konštatoval, že nakoľko ide o pozemkové spoločenstvo s právnou subjektivitou, na doručovanie v

správnom konaní sa vzťahuje § 25 SP a že postup z neho vyplývajúci bol v tomto prípade dodržaný. Predmetné rozhodnutie bolo v súlade so zákonom doručené štatutárovi združenia, ktorý sa voči nemu neodvolal. Preto vzhľadom na uplynutie 30-dňovej zákonnej lehoty na podanie opravného prostriedku dňom 6. júna 2011 opravný prostriedok navrhovateľov doručený súdu až dňa 20. februára 2012 s poukazom na § 250p OSP ako oneskorene podaný odmietol.

Proti tomuto uzneseniu podali navrhovatelia 1/, 3/, 4/, 5/, 6/, 7/ a 9/ včas odvolanie. Namietali postup krajského súdu na pojednávaní, keď neboli zaprotokolované všetky vyjadrenia a prednesy. V ďalšom zdôraznili, že reštitučný nárok v tomto konaní si uplatnili fyzické osoby a nie spoločenstvo, ktoré bolo ako spoločenstvo s právnou subjektivitou zaregistrované až v roku 1997. Poukázali na ustanovenie § 8 zákona č. 181/1995 Z.z., v zmysle ktorého nadobúdateľ vlastníctva podielu spoločnej nehnuteľnosti sa prevodom alebo prechodom vlastníctva stáva členom spoločenstva a vstupuje do práv a povinností člena spoločenstva v rozsahu nadobúdaného podielu. Aj v zmysle stanov sa členom združenia stane občan SR po vydaní nehnuteľnosti. Zdôraznili, že predseda združenia nemal právo zastupovať všetky fyzické osoby - žiadateľov v reštitučnom konaní, takáto plná moc mu nikdy udelená nebola. Preto zotrvali na svojich tvrdeniach, že im rozhodnutie odporcu nebolo riadne doručené a boli im v správnom konaní odňaté ich procesné práva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je potrebné zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie z dôvodu podľa § 221 ods. 1, písm. f/ OSP.

Predmetom odvolacieho konania bolo uznesenie krajského súdu o odmietnutí opravného prostriedku navrhovateľov smerujúceho proti rozhodnutiu odporcu vydanému v reštitučnom konaní podľa zákona č. 229/1991 Zb.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. oprávnenou osobou je štátny občan Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, ktorý má trvalý pobyt na jej území a ktorého pôda, budovy a stavby patriace k pôvodnej poľnohospodárskej usadlosti prešli na štát alebo na iné právnické osoby v dobe od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 spôsobom uvedeným v § 6 ods. 1.

Podľa § 33 ods. 4 zákona č. 229/1991 Zb. 4) v konaní podľa tohto zákona je účastník povinný uvádzať svoje meno, priezvisko, rodné priezvisko, trvalý pobyt, rodné číslo a dátum narodenia.

Podľa § 37 ods. 2 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, obvodných pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách; na uplatňovanie nároku na vydanie nehnuteľnosti a nárokov vyplývajúcich zo spoluvlastníctva v pozemkových úpravách určia oprávnené osoby (spoluvlastníci) spoločného zástupcu (spoločných zástupcov) a spôsob jeho konania; na to je potrebný súhlas majiteľov väčšiny podielov.

V zmysle § 250 l ods. 2 pokiaľ v tretej hlave piatej časti OSP nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

Podľa § 250m ods. 3 OSP účastníkmi konania sú tí, ktorí nimi sú v konaní na správnom orgáne, a správny orgán, ktorého rozhodnutie sa preskúmava.

Podľa § 250 ods. 1 OSP účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa v danej veci nepostupoval v intenciách citovaných právnych ustanovení.

Krajský súd síce v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatuje, že správny orgán doručil vydané rozhodnutie účastníkom konania, tomuto zisteniu súdu však nezodpovedá tvrdenie navrhovateľov, o ktoré opreli svoj návrh na preskúmanie rozhodnutia, že takéto rozhodnutie im doručené nebolo, ale sa o ňom dozvedeli od predsedu pozemkového spoločenstva. Týmto sa však súd náležite nezaoberal, hoci mu povinnosť overiť správnosť takéhoto tvrdenia výslovne vyplýva z ustanovenia § 250b ods. 2 OSP (ktoré sa v súlade s ust. § 250l ods. 2 OSP použije primerane aj v konaní podľa 3. hlavy V. časti OSP). Súd venoval svoju pozornosť otázke doručovania rozhodnutia právnickej osobe Združenie urbárskych lesov a pasienkov v Lozorne, hoci je nepochybné, že oprávnenými osobami, o nárokoch ktorých bolo v rozhodnuté a teda účastníkmi predmetného konania boli fyzické osoby definované v § 4 ods. 1 zákona identifikované podľa § 33 ods. 4 menom, priezviskom a ďalšími osobnými údajmi, ktoré síce zrejme na uplatnenie nároku určili zástupcu v zmysle § 37 ods. 2 zákona č. 330/1991 Zb., rozsah a obsah takého poverenia však podlieha posúdeniu z hľadiska jeho zrozumiteľnosti a jednoznačnosti tak, aby bolo z jeho formulácie bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, kto je povereným spoločným zástupcom, ktoré osoby poverenie udelili a na aký konkrétny právny úkon bolo udelené (viď rozsudok NS SR sp. zn. 1Sž-o-KS/168/2004 resp. 30/2007 ZSP).

Bolo preto povinnosťou súdu upriamiť pozornosť predovšetkým na obsah dôvodov uvádzaných navrhovateľmi na preukázanie oprávnenosti ich nároku na preskúmanie napadnutého rozhodnutia odporcu, že im ako účastníkom konania rozhodnutie nebolo nikdy doručené, pričom plnú moc na zastupovanie v konaní, v ktorom bolo rozhodnuté o ich nárokoch nikomu nedali, bola im odopretá možnosť oboznámiť sa s podkladmi a k veci sa vyjadriť. Súd mal k takto konkretizovaným dôvodom zaujať stanovisko a po prípadnom preukázaní pravdivosti takéhoto tvrdenia zvoliť ďalší postup v zmysle citovaného ustanovenia § 250b ods. 2 OSP.

Z procesného hľadiska pochybil krajský súd aj tým, že hoci vo veci nariadil pojednávanie (aj keď ako vyplýva z jeho ďalšieho postupu a konečného rozhodnutia ešte nemal vyriešenú otázku samotnej prípustnosti návrhu), na ktoré predvolal subjekty uvedené v záhlaví svojho uznesenia a tiež aj subjekt Združenie urbárskych lesov a pasienkov Lozorno (ktoré však v záhlaví jeho uznesenia nie je uvedené), napriek tomu, že je zrejmé, že v predmetnej právnej veci odporca rozhodoval o reštitučnom nároku oprávnených fyzických osôb (v rozhodnutí odporcu v bode I. uvedených pod 1/ až 299/) združených v tomto spoločenstve, s týmito subjektmi t.j. účastníkmi konania (z ktorých napr. uvedení v napadnutom rozhodnutí pod č. 11,52,216 boli samostatne zastúpení v správnom konaní Advokátskou kanceláriou Zelmová & Stankovianská) v zmysle § 250m ods. 3 OSP nekonal.

Okrem toho, napriek skutočnosti, že všetci navrhovatelia boli osobne prítomní na „pojednávaní“ dňa 15. mája 2012, na ktoré ich súd predvolal, konajúci sudca ich na okolnosti súvisiace s ich zastupovaním v správnom konaní a doručovaním napadnutého rozhodnutia, t.j. na základné skutkové otázky, od ktorých sa odvíja posúdenie oprávnenosti nimi uplatneného nároku na preskúmanie rozhodnutia odporcu a samotné začatie konania, ani nevypočul.

Uvedeným postupom, ktorý možno označiť za značne rozporuplný a zmätočný, (a na jeho základe vydané rozhodnutie za predčasné) súd odňal navrhovateľom, ale aj ďalším účastníkom, ktorí do konania pribrali neboli (§ 250 ods. 1 OSP), ale ktorých práva však nepochybne mohli byť prípadným zrušením napadnutého rozhodnutia dotknuté, možnosť konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ OSP).

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na vyššie uvedené napadnuté uznesenie krajského súdu postupom podľa § 250ja ods. 3 posledná veta v spojení s § 221 OSP z dôvodu podľa § 221 ods. 1, písm. f/ zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle § 246c ods. 1 v spojení s § 221 ods. 2 OSP.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, pretože s poukazom na § 224 ods. 3

OSP v spojení s § 246c ods. 1 bude povinností soudu prvního stupně rozhodnout aj o náhrade trov odvolacieho konania v novom rozhodnutí vo veci.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.